แนวทางการประพฤติปฏิบัติตนทางจริยธรรม Dos & Don'ts ของคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

.....

เพื่อให้ข้าราชการ และบุคลากรของคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนาย์ มีความเข้าใจในประมวลจริยธรรมมากขึ้น สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ควรแก่ความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของประชาชน ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม จึงสรุปแนวทางการปฏิบัติงานที่ควรทำและไม่ควรทำ ดังนี้

1. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อควรทำ (Dos)	ข้อไม่ควรทำ (Don'ts)
1. จงรักภักดีต่อประเทศชาติ มีความภูมิใจในความเป็นไทย	1. แสดงออกในลักษณะอันอาจ ก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย ต่อภาพลักษณ์ของประเทศชาติและความเป็นไทย
2. ส่งเสริม สนับสนุนต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	2. แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีนัยเป็นการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
3. ปกป้อง ธำรง และรักษาผลประโยชน์ และชื่อเสียงของประเทศชาติ	3. แสดงออกในลักษณะที่ส่อไปในทางดูแคลนหรือด้อย ค่าความเป็นไทยอันเป็นผลประโยชน์และชื่อเสียงของ ประเทศชาติ
4. พิทักษ์รักษาสถาบันหลักของประเทศ ธำรงไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยของชาติ ให้คงอยู่อย่างมีเกียรติภูมิ	4.กระทำการอันมีการลักษณะเป็น การกระทบกระเทือน สถาบันหลักของประเทศ
5. ปฏิบัติตามหลักธรรมตามศาสนาที่ตนเคารพนับถือ	5.แสดงริยาวาจาหรืออาการในเชิงลบหลู่ ดูแคลนหรือด้อยค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง
6. เคารพในความแตกต่างของการนับถือ ศาสนา	6. ขัดขวางการทำนุบำรุงศาสนา และการปฏิบัติศาสนกิจทั้งปวง
7. ส่งเสริม สนับสนุน และเข้าร่วมในกิจกรรมสำคัญ	7. แสดงถึงพฤติกรรมที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันหลักของประเทศ

2. ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

ข้อควรทำ (Dos)	ข้อไม่ควรทำ (Don'ts)
1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้	1. ปฏิบัติหน้าที่กระทำการอันส่อไปในทางทุจริต
2. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ	2. ปฏิเสธหรือปัดความรับผิดชอบของตนไปให้ผู้อื่น
3. มีความมุ่งมั่น เสียสละ และมีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่	3. ปฏิเสธ บ่ายเบี่ยง เกี่ยงงานในการปฏิบัติ ช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนผู้ปกครอง ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง
4. ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ	4. แสดงออกถึงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
5. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และจริยธรรมทางวิชาการ	5. ปฏิบัติหน้าที่ โดยหวังเพียงผลงานหรือเพื่อให้งานเสร็จโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้น
	6. ปฏิเสธความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน ไม่พร้อมที่จะรับการตรวจสอบ และผลจากการกระทำของตน

3. กล้าคิดกล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

ข้อควรทำ (Dos)	ข้อไม่ควรทำ (Don'ts)
1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม	1. ปฏิบัติหน้าที่ โดยหวังเพียงผลงาน หรือเพื่อให้งานเสร็จโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้น
2. ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมาย และกล้าคัดค้านหรือโต้แย้งคำสั่งที่ไม่ถูก หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย	2. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำขู่ หรืออิทธิพลใด ๆ ในการชักจูงให้กระทำความผิด หรือกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม
3. ยืนหยัดในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพด้วยความกล้าหาญ	3. ไม่แสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา ไม่กล้าวิพากษ์แนวคิด มีอคติลำเอียง และไม่เสนอแนวทางหรือวิธีการทำงานใหม่ ๆ ทั้งในงานที่รับผิดชอบและในงานที่เกี่ยวข้อง
4. แสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาด้วยความมั่นใจและมีจุดยืน โดยไม่ละเมิดสิทธิ์ในความคิดโดย	4. อาศัยช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการกระทำผิดระเบียบแบบแผนของทางราชการ

ปราศจากอคติ และเสนอแนวทาง หรือวิธีการทำงานใหม่ ๆ ทั้งในงานที่รับผิดชอบและงานที่เกี่ยวข้อง	
5. รับผิดชอบในผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน พร้อมที่จะรับการตรวจสอบและรับผิดในผลของการปฏิบัติงานเมื่อเกิดความบกพร่องผิดพลาดขึ้น	5. ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
6. แจ้งเหตุหรือร้องเรียนในกรณีที่พบเห็นการกระทำผิดหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ	6. ปิดบังหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
7. เปิดเผยการทุจริตที่พบเห็นหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ปล่อยปละละเลย	
8. ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิด หรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมโดยไม่ชักช้า	

4. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีจิตอาสา และมีจิตสาธารณะ

ข้อควรทำ (Dos)	ข้อไม่ควรทำ (Don'ts)
1. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์สุขส่วนบุคคล	1. ปฏิเสธ บ่ายเบี่ยง เกี่ยงงานในการ ปฏิบัติหน้าที่และการ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาขอรับบริการ
2. มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน	2. ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อม เสียเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี และภาพลักษณ์ของตนเองและ ราชการ
3. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงผลกระทบ ทางสังคมสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล	3. ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหาความ เดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชน
4. มีจิตอาสาโดยอุทิศตนกระทำการอันเป็นประโยชน์ต่อ ส่วนรวม	4. แสดงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
5. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีประสิทธิภาพเพื่อให้ งานสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างแท้จริง	5. กระทำการอันส่อไปในทางที่อาจตีความได้ว่าเป็นการ ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ ส่วนรวม
6. แยกเรื่องส่วนตัวออกจากการปฏิบัติหน้าที่	

5. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ข้อควรทำ (Dos)	ข้อไม่ควรทำ (Don'ts)
1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ขยัน อดทนเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ปราศจากข้ออ้างใด ๆ	1. เพิกเฉย ขาดความมุ่งมั่น ตั้งใจ หรือไม่ใส่ใจในภารกิจหรืองานที่ได้รับ มอบหมาย
2. ยืนหยัด ยอมรับข้อผิดพลาดของงานในหน้าที่ พร้อมแก้ปัญหาและอุปสรรคให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	2. แสดงพฤติกรรมปกปิดความผิดพลาดเพื่อไม่ให้บุคคลอื่นหรือผู้บังคับบัญชารับรู้ถึงความผิดพลาดอันจะนำมาซึ่งความรับผิดชอบในงาน
3. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักราชการ กฎหมาย ระเบียบ แนวทางที่ถูกต้อง ทำงานเป็นระบบ มีความละเอียดรอบคอบ	3. แสดงพฤติกรรมหลบเลี่ยงงานเมื่อมีปัญหาอุปสรรค ซึ่งอาจจะเป็นการ หลบหลีกงาน เบี่ยงเบนความสนใจ เพื่อไม่ต้องรับรู้ไม่แสดงตัว หรือไม่ ต้องรับผิดชอบในงาน
4. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ โดยยึดประโยชน์ราชการ กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทางที่ถูกต้องและปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง ไม่ประมาท เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ	4. ปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความ รอบคอบในการปฏิบัติงาน ลัดหรือข้ามขั้นตอน
5. แสดงอุปนิสัยรักความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งในงานและสภาวะแวดล้อม เช่น การจัดระเบียบโต๊ะทำงาน บริเวณหน่วยงาน/สถานที่ทำงาน	5. ปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ยึดหลักราชการ กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางที่ถูกต้อง
6. ตรวจสอบ ตรวจทานความถูกต้องของงานให้ตรงกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการปฏิบัติ	6. ไม่ตรวจสอบ ตรวจทานขั้นตอน กระบวนการปฏิบัติงาน
7. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีการวางแผนทำงานที่ได้รับมอบหมาย ลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายทันต่อเวลาและสถานการณ์รวมทั้งใช้ทรัพยากร และงบประมาณของทางราชการอย่างประหยัดและคุ้มค่า	7. แสดงพฤติกรรมข่มขู่คนอื่นไม่ให้มายุ่งในงานของตนทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่อยากมอบหมายงานหรือเพื่อนร่วมงานไม่อยากทำงานร่วมด้วย จึงไม่ต้องรับผิดชอบในงาน
8. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่ เพื่อให้งานมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	8. หาทางบ่ายเบี่ยง ปฏิเสธการปฏิบัติงาน และใช้จ่ายงบประมาณเกินความจำเป็น
9. มุ่งพัฒนางานและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดี โดย พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีระบบ มีการทำงานเป็นทีมเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม	9. ปฏิบัติงานตามความเคยชินในวิธีการหรือรูปแบบเดิมโดยไม่มีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

10. ส่งเสริมความสามัคคีในรูปแบบต่าง ๆ โดยการให้ความรู้ หรือฝึกอบรม รวมทั้งมีการติดคำขวัญส่งเสริมความสามัคคีในที่ต่าง ๆ	10. ปฏิเสธการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน
11. รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน	11. กระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งและแตกความสามัคคีในหน่วยงานหรือเสื่อมเสียภาพลักษณ์ที่ดี ต่อองค์กร
12. เข้ารับการฝึกอบรม ศึกษา หาความรู้ศึกษาดูงานใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	12. แสดงกิริยาวาจา หรืออาการลบหลู่ดูแคลน ด้อยค่า และไม่ให้เกียรติผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง
13. ทบทวนวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงข้อผิดพลาดและหาวิธีแก้ไข รวมทั้งติดตามรับฟังข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	13. ปฏิเสธละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

6. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อควรทำ (Dos)	ข้อไม่ควรทำ (Don'ts)
1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมและเที่ยงธรรม ตลอดจนละเว้นจากการใช้อคติ ได้แก่ ความรัก ความโกรธ ความกลัว ความหลง มาประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ	1. เลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุของความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุสภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และความเชื่อทางการเมือง
2. ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องอย่างให้เกียรติ เต็มใจ สุภาพ ปราศจากอคติ ดูแลผู้รับบริการให้ได้รับประโยชน์และความพึงพอใจสูงสุด	2. แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรม ไม่ให้เกียรติต่อผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้อง หรือให้บริการด้วยความไม่เต็มใจ อันอาจจะเป็นเหตุให้เสื่อมเสียภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ
3. รับฟังความคิดเห็นพร้อมที่จะชี้แจง และอธิบายเหตุผลให้แก่ผู้รับบริการ ประชาชน และผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง	3. แสดงกิริยา วาจา หรืออาการในเชิงลบหลู่ดูแคลนต่อผู้รับบริการและปฏิเสธการแก้ปัญหาแก่ผู้รับบริการ
4. วางตัวเป็นกลางทางการเมือง	4. สนับสนุนหรือชี้นำให้ประชาชนเลือกข้างพรรคการเมืองและใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ต่อพรรคการเมืองหรือนักการเมือง

7. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ข้อควรทำ (Dos)	ข้อไม่ควรทำ (Don'ts)
1. ดำรงตนเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี โดย น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพระบรม ราโชวาทมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและดำเนิน ชีวิต	1. ปฏิบัติตนด้วยกิริยาอาการหรือ วาจาในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติผู้อื่น หรือผู้รับบริการ
2. ดำรงตนตามหลักคำสอนทางศาสนา และนำหลักธรรม ตามศาสนาที่ตนเคารพนับถือ มาประกอบการปฏิบัติ หน้าที่ราชการและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ	2. ปฏิบัติตนด้วยกิริยาวาจาหรือ อาการในเชิงลบหลู่ดูแคลนหรือด้อย ค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง
3. ยืนหยัดการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพด้วยความกล้าหาญ	3. ละทิ้ง เพิกเฉย บ่ายเบี่ยงการปฏิบัติหน้าที่
4. พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4. ไม่แสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง
5. มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขและส่วนรวม	5. บ่ายเบี่ยงไม่ให้ความร่วมมือ หรือไม่เข้าร่วมงานวัฒนธรรมประเพณีไทย
6. มีส่วนร่วมในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทย เช่น การแต่งกายด้วยผ้าไทย การเข้า ร่วมในเทศกาลต่าง ๆ	6. ด้อยค่าความเป็นไทยหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อ ภาพลักษณ์ของวัฒนธรรมประเพณีดีงามของสังคมไทย
7. ปฏิบัติตนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน และเต็ม ใจ	7. แสดงกิริยาอาการหรือวาจาที่ไม่ให้เกียรติต่อผู้รับบริการ
8. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาคใช้เหตุผลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา	8. แสดงอารมณ์ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในขณะปฏิบัติ หน้าที่ราชการ
9. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบโดยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม สร้างความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ	9. ปฏิเสธ ละเลย เพิกเฉยในการปฏิบัติหน้าที่หรือให้บริการแก่ผู้รับบริการ
10. กระทำการใด ๆ โดยคำนึงถึงเกียรติศักดิ์ศรีภาพลักษณ์และชื่อเสียงแห่งวิชาชีพและทางราชการ	10. กระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ศรีภาพลักษณ์ และชื่อเสียงแห่งวิชาชีพและทางราชการ
11. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนเคารพกฎหมายและมีวินัย	11.ฝ่าฝืนหรืออาศัยช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อเฟื้อต่อ การกระทำผิดระเบียบ

8. เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล

ข้อควรทำ (Dos)	ข้อไม่ควรทำ (Don'ts)
1. ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการดูถูก เหยียดหยาม จนเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติ และศักดิ์ศรีของ ผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง	1. กระทำการใด ๆ อันเป็นการดูถูกเหยียดหยามเป็นเหตุ ให้เสื่อมเสียเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง
2. ประพฤติตนด้วยความสุภาพ ทั้งกาย วาจา ใจ และรับ ฟัง ความคิดเห็น พร้อมที่จะชี้แจงและอธิบายเหตุผล	2. ประพฤติตนไม่สุภาพ ไม่ตั้งใจ ขาดความเมตตา
3. ไม่แสดงกิริยาอาการหรือใช้ถ้อยคำข่มขู่คุกคาม หรือ มีพฤติกรรมที่มีลักษณะคุกคามทางเพศ	3. แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมอันมีลักษณะเป็นการ คุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การค้ามนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ
4. กล้าแจ้งเหตุหรือร้องเรียนในกรณีที่พบเห็นการกระทำ การคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การค้า มนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ	4. เพิกเฉย ละเลย งดการปฏิบัติ ไม่สนใจในกรณีที่พบเห็นการ คุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การค้า มนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ
5. ให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน คุ้มครอง ผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้องจากภยันตรายที่เกิดขึ้นจาก การล้อเลียน รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากผู้เรียนทุก รูปแบบ	5. ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยไม่ให้ความช่วยเหลือต่อผู้เรียน ผู้ร่วมงานผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้องที่ถูกล้อเลียน
6. ไม่นำความแตกต่างของผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้องมาล้อเลียนหรือให้เกิดความ อับอายหรือเกิด ผลกระทบต่อจิตใจ	6.แสดงพฤติกรรมใด ๆ ที่ทำให้เกิดความอับอายหรือเกิด ผลกระทบต่อจิตใจของผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง
7. ไม่ให้ร้ายด่าว่ากลั่นแกล้งข่มเหง รังแก ผู้เรียน ผู้ร่วมงาน รังแก ผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง	7. แสดงพฤติกรรมไม่ให้เกียรติ ว่าร้ายกลั่นแกล้ง ข่มเหง
8. เปิดโอกาสให้ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นที่มีผลกระทบต่ออนาคตของ ผู้เรียน	8. ปิดโอกาสของผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องในการรับฟังความคิดเห็นที่มีผลกระทบต่ออนาคตของผู้เรียน
9. สร้างหรือจัดทำช่องทางการสื่อสารบนเว็บไซต์ของหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วน ร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออนาคตของ ผู้เรียนร่วมกัน	9. เพิกเฉย ไม่สนใจ ไม่พัฒนาช่องทางการสื่อสารบนเว็บไซต์ของหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง